جايگاه پروژه هاي كوچك تامين آب در مديريت منابع آب

محسن ابراهيمي

فوق ليسانس تاسيسات آبياري، مسئول گروه تقاضای آب كشاورزی دفتر توسعه متابع آب كشاورزي و بهينه سازي مصرف، وزارت جهاد كشاورزي، كيلومتر۷جاده ماهدشت، كرج، mbarahimi@yahoo.com

چكيده

مسئله آب و تامين آن از ديرباز مورد توجه بشر بوده است. حتي به صراحت مي توان گفت كه پيدايش زندگي بر روي كره زمين به همراه پيدايش آب شروع شده است. هر چه از زندگي بر روي كره خاكي مي‌گذرد، انسانهاي بيشتربه اهميت آب پي مي برند و قرن حاضر، قرن آب و مسائل مربوط به آن مي باشد. با تمام تلاش هاي انجام شده تاكنون بيش از ۳۵ ميليارد متر مكعب از آبهاي جاري كشور هنوز استحصال نشده و غالباً از دسترس خارج مي شود. با عنايت به مسائل خشكي و خشكسالي در ايران و همچنين نتايج كميسيونهاي جهاني آب در كشور ژاپن در سال ۲۰۰۳ مبني بر اينكه دوران اجراي پروژه هاي بزرگ استحصال آب گذشته است، در اين مقاله سعي شده كه استحصال از طريق پروژه هاي كوچك تامين آب به عنوان يك راه حل اقتصادي و اجرايي معرفي شود. پروژه هاي كوچك تامين آب از سال ۱۳۵۷ در بخش كشاورزي با هماهنگي وزارت نيرو مطالعه و اجرا شده است. مطابق جدول ۱۲۳۱۹ پروژه با حجم آب استحصالي بيش از ۱۱۵۵۵/۳ ميليارد مترمكعب تاكنون اجرا شده است. تجزيه و تحليل عملكرد تامين آب و ميزان تاثيرگذاري طرح هاي كوچك در استحصال آب در بخش كشاورزي و مسائل اجتماعي و اقتصادي مربوطه نيز مطرح خواهد شد در انتها پروژه سد آشار بعنوان يكي از نمونه هاي اجرا شده طرح هاي كوچك تامين آب (**case study**) معرفي مي گردد. اين سد در استان سيستان و بلوچستان كه يكي از خشك‌ترين استانهاي كشور است، اجرا شده و تاثير بسيار زيادي در كاهش اثرات خشكسالي در منطقه خود داشته كه بدان ها اشاره خواهد گرديد.

واژه های كليدی: مديريت منابع آب، طرحهاي كوچك تامين آب.

۱- مقدمه

كشور ما علاوه بر گستردگي زياد، داراي زمينهاي كشاورزي مستعد و تنوع آب و هوايي بسيار مي باشد. كمبود نزولات آسماني و توزيع نامناسب آنها، محدوديت منابع آب و ناهمواريها، استفاده